

Goede Vrijdag, 1956

Goeden avond, Vrienden,

Ik heb geleefd in de tijden, dat de Wonderdoener uit Nazareth over de wereld ging. En het waren wonderlijke tijden. Hij was lang niet de enige wonderdoener, maar Hij is de enige geweest, die een mens zo diep wist te roeren en te treffen.

Ik heb in die tijd zo mijn eigen beroep gehad. Ik vertelde verhalen in de taveerne en ik zong een lied en misschien ook dat ik in de synagoge soms mee kon zingen; ja, ik heb zelfs ook kiddush gezongen.

Wat moet ik u zeggen om u duidelijk te maken, wat Jezus betekende in die dagen? Hij was een wonderdoener. Hij was een genezer en Hij heeft nooit een offer aangenomen, dat Hij niet nodig had.

Hij was ook niet arm. Ik heb Hem gezien, Hij was rijk gekleed. En zijn leerlingen zagen er ook niet arm en verlopen uit. Het was geen gewone zwerver, want als Hij genas, deed Hij het voor niets. En als Hij sprak, ja, dan klonk er wat van binnen mee.

Ik heb die intocht niet meegemaakt. Ach, U weet, Jeruzalem was een grote stad, en ik had wat anders op het oog, want een mens moet een beetje voor zijn brood zorgen. U kunt zich waarschijnlijk mijn verbazing voorstellen, toen ik hoorde dat ze Hem in de nacht hadden vastgenomen, hoe Hij was meegesleurd door de dienaren van de Tempel.

Och, ik heb gezegd: "Naah, zal het Sanhedrin onrechtvaardig zijn? Deze Mens is toch goed? De ouderlingen weten het toch wel?"

Ik ben eigenlijk gaan twifelen, toen ze er de Romeinen bij haalden. Weet u, het recht van de Tempel, het recht van de Priester-koning, of de Priester, is het recht geweest van Israël, voor alle tijden.

Er was geen andere Wet; maar toen ze de wet van de Romeinen inriepen, toen zij die er gewoon bijhaalden om deze Mens te doden, toen heb ik mij afgevraagd: "Zou dat recht zijn?"

Ik ben met de anderen meegelopen, nu ja, ze hadden het goed georganiseerd. Ik kon ze zo allemaal zien staan, met de grote gebedskwasten. Mensen die hun kleed opzij namen als ik er aan kwam. Anders zijn ze niet allemaal op de straten; daar zijn ze te heilig voor. Maar ze waren er! Om te schreeuwen tegen Pilatus. O, ze waren zó brutaal als ik ze voordien nog nooit gezien had. Ze wilden gewoon de soldaten, die daar met hun spiesen stonden om hen af te weren, omverlopen. Ze waren zó ver gekomen dat er zelfs bij waren die de ongewijde, onreine woning van de Romein wilden binnendringen. En dat allemaal omdat Jezus moest sterven. Ik heb zelden gezien, dat een zó goed Mens door zoveel ellendelingen werd aangeklaagd.

Ach, wat kon je als gewoon mens doen? O, je kon zelfs nog verdienen, als je mee wilde stormen. Opstormen tegen de Romeinen, nou ja, je kon een pak slaag ophalen, maar je kreeg er dan toch wat geld voor, en dan moest je roepen, dat Hij dood moest! Dat was politiek in die dagen.

Nou, ik had de centen nodig, maar ik heb het niet gedaan. Want bij mijn hart, geen onrecht van mij tegen een Mens, die goed is .

Maar ik ben wel gaan kijken, toen ze Hem naar het kruis toe brachten.

Ze hadden het kruis pas afgeleverd op een slee. Hij werd er heen gebracht en ze gooiden het Hem op de schouders. Het was vreemd, het was alsof die Mens de hele wereld droeg.

Ik had gedacht, dat Hij bang zou zijn. Maar ik heb nog nooit een mens zien sterven met meer moed. Het bloed droop over zijn ogen. Zijn ogen waren rood doorlopen. Eigenlijk zou je moeten denken, dat die ogen er duivels en demonisch uit zouden zien, maar Hij zag eruit als een heilige. Je zou zó op je knieën willen vallen om Hem te aanbidden. Maar ja, dat doe je niet, want je zult alleen de Here God aanbidden, en je zult geen vreemd beeld voor Zijn aangezicht stellen.

Ik ben weggegaan; ik heb het niet willen zien, maar later heb ik het verhaal gehoord. Ik heb ze terug zien komen in de stad, vol van paniek. Er was een storm opgestoken en de bliksem was ingeslagen. En er was rumoer om wat er in de Tempel was gebeurd. Wat waren die mensen bang! Ik heb heel wat verdiend door een lied te zingen en verhalen te vertellen.

Ze waren bang, ze wilden alles liever horen dan hun eigen gedachten. Ze bedronken zich soms als beesten. Zelfs de Grieken en de Romeinen voelden zich niet op hun gemak. Ik heb de wacht terug zien komen toen ik naar een andere gelegenheid ging om daar een lied te zingen. Ik heb zelden een romeins soldaat zo neerslachtig zien lopen in een vreemd land; het was alsof de trots eruit was.

Toen hebben we gehoord van een wonder: dat Hij was opgestaan. En ik ben overal naar toe gegaan, want ik had Hem willen zien. Maar ik heb Hem niet gezien.

Ach, nu weet ik wel dat het waar is, maar toen heb ik er aan getwijfeld, zoals de hele stad. De priesters zeiden dat het een leugen was, dat de leerlingen Zijn lichaam hadden gestolen. En de Romeinen, die dat hoorden, zeiden dat bij een romeinse wacht nooit een lichaam gestolen kon worden, omdat zij Romeinen waren, en wij maar Joden. Dat geloof je dan.

Maar ik heb er een gezien: Simon. Simon, de handelaar, de grossier. Toen ik die gezien had, kon ik geloven dat Hij was opgestaan. Ik heb nog nooit een mens zo bang gezien, toen Jezus eenmaal was vastgenomen, toen Hij werd weggesleept. En ik heb nog nooit een mens zó trots en zó blij door de straten zien gaan, een paar dagen later. Toen heb ik gedacht: " Het zal waar zijn."

Ach, de tijd gaat voorbij. Je denkt niet zo aan al die dingen; we waren Jezus al zo gauw vergeten. Nou ja, ik weet, er is een tijdje nadien eens een uitbarsting geweest van een stelletje die Zijn leer predikte. Ze hebben er zelfs een gemeente van gemaakt. Daar zal je op letten als je voor je brood moet zorgen.

Maar één ding weet ik wel. Die ogen die ik gezien heb, de Mens, die ik gezien heb, mooi en slank, jong en veerkrachtig het ene ogenblik, en een met bloed overstroomd wrak op een ander moment. Dat heb ik nooit kunnen vergeten.

Zoon van God, zeggen de mensen. Wie zal zeggen, dat het geen waarheid is? Ik weet alleen maar één ding: Hij is de beste mens, die ik in dat leven en andere levens ben tegengekomen.

In de sferen heb ik Hem teruggezien. Hij blijft altijd dicht bij ons. Bij uw wereld en bij ons. Die ogen zijn hetzelfde gebleven, maar ik weet: Hij is nu Licht, en een lichtende Figuur.

Het is gek, maar het zijn de ogen, die je altijd weer pakken. Ogen zo diep als een afgrond, waar je in verzinkt en die je geen kwaad doen. Ogen, die je beter maken, zonder dat je weet hoe. Dat is Jezus van Nazareth voor mij.

Ik ben geen christen. U zult het waarschijnlijk niet geloven, maar ik ben jood gebleven, ook later. Maar ik zeg en ik zweer met de hand op mijn hart: wanneer deze Geest, deze Mens, mij iets vraagt, dan kan ik dat niet weigeren. Want je voelt, dat Hij alles, de wereld en de sferen, van de duisterste geest tot de meest lichtende toe, liefheeft. Dat je je daar niet tegen kunt verzetten.

Dat is mijn verhaal. Het is misschien niet veel en niet sensationeel. Maar geloof me, het is het beste wat ik kan zeggen over Hem. Zo was Jezus in die dagen, zo is Hij nu nog. Ik geloof dat Hij nooit zal veranderen, maar altijd zo zal blijven: een Mens en Wezen, dat je zó liefheeft, dat je niet anders kunt dan Hem ook liefhebben. Daarom heb ik dat hier willen zeggen, bij u, die misschien meer christen bent dan wat anders, omdat men voor het goede dat bestaat nooit genoeg kan getuigen.

Goedenavond.

En dan volgt nu wat op tweede Paasdag, 2 April 1956 werd uitgesproken door "t Pastoortje", iemand naar wie velen vast nog wel eens heimwee hebben:

Goeden morgen allemaal, vrienden.

Het zal u niet verwonderen dat ik op deze dag ook een klein woordje wil gaan zeggen. Jezus' leer en Jezus' leven zijn mijn leven en mijn weg geweest. En, mijne vrienden, wanneer Jezus voor ons een leer, en werken het licht is, dan mogen wij toch ook zeggen wat wij daarvan leren.

Ik hoor het geweld van al die woorden over Jezus leven en Zijn Herrijzenis. Maar vergeet men niet vaak iets? Jezus was degene die de wereld liefhad, onverschillig tot welke prijs. Triomf van het Licht, zegt men, triomf van Jezus, die herrijst. Neen, niet een Deus Omnipotent, een almachtige God, die zich openbaart zo zonder meer. Neen, de liefde die niet onder kan gaan en die niet rusten kan zolang er leed is.

Jezus' tijd was leven, strijden, leraren, lijden. En Jezus was de Liefde zelf. Hij was de kosmische Liefde die altijd, mijne vrienden, - hoe kan ik het u toch duidelijk maken - heel de wereld in zich koesterde, zoals een moeder een wordend kind. Hij was de grote Liefde, die alle lijden en strijd omhulde met Zijn wezen. En wanneer er dan een ogenblik komt dat er een scheiding dreigt, kan een herder zijn kudde, kan een moeder haar kind verlaten, wanneer er nog een weg is om verder te helpen?

Jezus was de Liefde Gods' op de wereld geopenbaard. En misschien dat u mij weer een dogmatische oude man vindt, maar ik weet het dan toch.... Over al het andere moogt u vechten en strijden wanneer het noodzakelijk is, maar Jezus was gepersonifieerde Liefde: de Kosmische, de Al-omvattende Liefde. Hij was de Kracht, die alle leven baart en in stand houdt, doordat Hij de Liefde voor het Al in zich droeg.

Dan kunnen wij toch begrijpen dat Jezus toch zijn leerlingen niet alleen kan laten. Dat Hij de wereld niet zonder meer aan de storm van het geweld kan overlaten. Dat Hij vreugde wil brengen, zekerheid. Laten wij dan - ik mag wat langer praten vandaag - toch werkelijk redelijk zijn, vrienden. Wat heeft Jezus juist door zijn Opstanding voor de wereld en ook voor ons, allemaal gedaan? Hij heeft ons een nieuwe basis gegeven, Hij heeft ons een nieuw geloof en daardoor een nieuwe sterkte gegeven.

Wanneer u kijkt: Jezus gaat heen, en Rome wordt vernietigd, maar de christenen leven voort. En Jeruzalem, arm Jeruzalem, daar blijft geen steen op de andere. Maar de christenen leven voort. De christenen durven sterven en het leven met zijn noodzaak tot slaafse dienstbaarheid is voor hen een kostbare, dierbare vreugde. Jezus gaf de mensheid moed en vreugde, Daarvoor is Hij teruggekeerd, Daarvoor leeft Hij thans nog met ons, opdat u zeker zult zijn in uw leven.

Nu kan ik natuurlijk proberen om u te gaan vertellen, hoe dat allemaal geweest is. Maar ach, ik heb in mijn tijd in godsdienst en catechismus les gegeven en ik weet hoe vervelend het wordt, wanneer je steeds weer hetzelfde betoog en hetzelfde verhaaltje te horen krijgt. O, ik ook. Het is misschien niet mooi voor een priester, maar ik heb zelfs wel eens stilletjes de grote catechismus verwenst, met altijd weer diezelfde vragen. Dus laten wij dan in vriendschap met elkaar eventjes al die vormen opzij zetten. Jezus is natuurlijk het punt waar het hier omgaat. Maar het is zijn Liefde, die voor ons wat betekent.

Hij is niet alleen. Ik wou dat u hier zo eens kon kijken in deze kathedraal van welwillende geesten. Want Jezus heeft aan de geest en ook aan de sferen van de geest geleerd de noodzaak van onzelfzuchtige liefde, van het daadwerkelijk bijstaan van alle mensen, zoals Hij aan martelaren het sterven heeft geleerd, aan slaven het leven.

De geest heeft van Hem geleerd, dat het noodzakelijk is om de medemens te helpen; die mag je immers niet in de steek laten. Je moogt geen geest laten ondergaan wanneer je hem zelf redden kunt, ook al grijpt het duister naar je uit en zou het je haast - want wij zijn geen heiligen - meesleuren aan je kleine nekje en in duisternis hullen. Zoals Jezus de dood trotseerde, zo trotseert de geest duister en lijden om het licht te brengen vanuit een eerlijke, oprechte en volle liefde. Ik ook.

Ik kom niet zo vaak meer op uw wereld om te spreken, maar ik heb toch ook die wereld, die mensheid, zo lief. Lief, omdat zij zoveel moeilijkheden heeft, omdat zij zoveel zorgen en zoveel pijn heeft. O, ik zou het allemaal wel weg willen nemen, maar dat kun je nu eenmaal niet. Maar wat mijn Meester mij heeft geleerd, dat is voor mij de waarheid.

De kosmische liefde, de liefde Gods is in ons allen werkzaam zodra wij dit licht aanvaarden. Zodra wij in dit licht durven opgaan is de kracht er, die alles en iedereen redt en helpt.

Nu is het misschien gemakkelijk - ik ken er wel een paar - die soms wel eens zeggen: "Pastoortje, ik zit zo in de knoop, haal mij er uit". En dan kan ik niet eens zeggen: "Kinderen, dergelijke knopen zijn meer iets voor een zeeman, maar niet voor een pastoor". Dan kan ik niet zeggen: "Hoor eens, zou je nu niet eens zelf eerst dat probleem ontwarren; de kracht ertoe kan ik je geven, maar je moet het zelf doen." Kijk eens, dat zal de geest heel vaak moeten zeggen. Heus, wij dienen u in de zuiverste liefde die wij kunnen bereiken. Maar u moet uw eigen probleem wel een beetje uit de war halen; wij helpen, maar u moet het doen.

Zo is het nu eigenlijk met ons allemaal. Wij weten, dat Jezus herrezen is, maar Hij is dit uit liefde tot de wereld, tot de mensheid, tot Zijn leerlingen. Dan mogen wij ook wel zeggen dat je eerst die

Orde der Verdraagzamen

liefde in je moet dragen om te kunnen herrijzen, niet waar? Dan kunnen wij tegen elkaar wel zeggen, dat het daar nog wel eens aan mankeert.

Ja, hier ook. Want al hebben wij ook nog zoveel onbaatzuchtige liefde, dan is er toch één ding, dat kun je soms toch niet vergeten: en dat is dat kleine "ikje", dat in het hoekje hoort te zitten, maar meestal in alle belangstelling staat. Dat is niet erg, want waar wij falen, maar eerlijk streven, daar hebben wij de kracht van Jezus, de kracht van God, of, zoals mijn meer magisch-esoterische voorganger zei: van de geestelijke zon.

Vrienden, ook voor ons zal eenmaal het woord geroepen worden: "resurexit". Opgestane; herboren uit de dood. Herboren in stof en in geest. Herboren uit de Goddelijke liefde en is geboren tot de levenskracht van het wezen." Het ligt aan onszelve hoe lang dat duurt. En nu hebben wij natuurlijk geen haast, maar zouden we dan niet Jezus, onze Meester, Jezus, die ons toch zoveel heeft geleerd, niet volgen door te trachten, als klein eerbetoon misschien, wat onbaatzuchtig en onzelfzuchtig de mensen lief te hebben? Zouden wij onder elkaar nu niet kunnen proberen om eens een klein beetje de haat, de ergernis, die de wereld zo veel pijn doet, af te schaffen?

Geloof mij, al zou ik moeten gaan tot in het diepste duister en tot de grootste kwelling, wanneer ik u dit kon geven, dan zou ik u het geven: vrijheid van haat, vrijheid van zelfzucht. Dat zijn de grote gaven. Jezus heeft ons geleerd die gaven te gebruiken.

Mag ik dan weer heel erg dogmatisch zijn? Een ogenblik, voordat ik wegga. Want een zegen is iets, wat altijd van God komt, wie het ook uitspreekt en hoe dan ook, wanneer het maar eerlijk gemeend is. En ik meen het, van ganser harte!

Daarom, vrienden, neem ik afscheid van u met de zegen die ik ook vroeger zoveel heb mogen geven:

Benedicamus te in nomine Patrii et Fillis et Spiritus Sanctus.

En nu: veel vreugde en veel zon, vrienden, vooral geestelijke zon, want daar hebt u wel het meeste behoefte aan.

Een goed, een zalig Pasen!